

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет управління персоналом, соціології та психології

Кафедра педагогіки та психології

Освітньо- професійна програма «Економічна та соціальна психологія»

Спеціальності: 053- Психологія

Форма навчання: денна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: «Соціально- психологічні особливості мотивації студентів
випускових курсів в умовах війни» здобувача Репіної Марти Анатоліївни

(Репіна М. А.)

Науковий керівник: старший викладач кафедри педагогіки та психології
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Бойчук Олена Сергіївна

(підпис)

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: доктор психологічних наук,
Професор Артюшина Марина

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	6
1.1. Визначення та структура мотивації студентів-психологів	6
1.2. Соціально-психологічні дослідження мотивації студентів-психологів. ...	13
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ II. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ	24
2.1. Методологія дослідження мотивації студентів-психологів в умовах війни	24
2.2. Вибірка та характеристика учасників дослідження	28
2.3. Збір та аналіз даних.....	29
2.3. Опис та аналіз отриманих даних щодо мотивації студентів-психологів в умовах війни	32
2.4. Дослідження кореляції за результатами методик.....	41
ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53
Додаток А.....	58
Додаток Б.....	59
Додаток В.	60

ВСТУП

Наше суспільство переживає надзвичайно важкі часи – повномасштабна війна, порушення цілісності країни, значні людські втрати, евакуація населення із зони бойових дій, втрата житла, родичів, можливості жити та працювати нормально. Значна частина населення переживає психічні та фізичні втрати, відчуває постійний страх за себе та своїх рідних, розгубленість, загострення стресових розладів, труднощі в адаптації до нових умов життя. Війна триває, час і спосіб її вирішення неможливо передбачити, внаслідок чого в суспільстві посилюються тривожні настрої, страх, розчарування, дезадаптація.

Військові дії завжди спричиняють значну кількість поранень, травм і людських втрат. Отриманий стрес в умовах війни неминуче позначається на емоційно-психологічному стані індивідів, у тому числі студентів, які можуть супроводжувати їх протягом тривалого часу і впливати на хід їх адаптації до нових умов життя і навчання.

Наявність негативного впливу війни провокує зниження соціально-психологічної адаптації, що позначається на мотивації до навчання та поточних результатах навчання студентів-психологів. Ця ситуація може ускладнити професійне формування фахівців психологічного профілю та викликати труднощі саморегуляції в майбутньому, що вимагає розроблення системних заходів щодо корекції факторів впливу медичного та немедичного походження з метою покращення соціально-психологічної адаптації.

Серед українських науковців, які вивчають соціально-психологічні особливості мотивації студентів випускових курсів в умовах війни можна виділити наступних дослідників: О. Богданова, І. Мацюк, О. Піщук, О. Лупаренко, О. Мамчур, Н. Шостка, В. Водоп'янова, О. Сосюра, І. Бойко, Л. Шевчук, С. Кравець, І. Білецька, В. Левченко та інші.

Проблема мотивації студентів в умовах війни викликає постійний інтерес науковців через потребу суспільства в компетентних і конкурентоспроможних

фахівцях, здатних швидко адаптуватися до умов соціуму, не відчуваючи дискомфорту та конфлікту. Соціальна адаптація студентів до навчального процесу – це основа їх подальшого формування та розвитку до досягнення професійного та особистого успіху. Це включає не тільки адаптацію до нових умов навчання і здобуття знань, а й до нового соціального середовища, нових умов життя і взагалі до життя під час війни.

У сучасній ситуації в Україні від успішності соціально-психологічної адаптації до навчального процесу значною мірою залежить подальший розвиток студента як особистості та майбутнього фахівця. Тому питання мотивації студентів вищих навчальних закладів та її особливостей в умовах війни є дуже актуальна сьогодні і потребує глибокого вивчення.

Об'єктом дослідження є мотивація студентів- психологів випускових курсів.

Предметом дослідження є соціально- психологічні особливості студентів випускових курсів. Мета дослідження – дослідити соціально-психологічні особливості мотивації студентів випускових курсів в умовах війни.

Для досягнення цієї мети необхідно виконати такі завдання дослідження:

- Провести теоретичний аналіз наукових джерел щодо дослідження мотивації студентів- психологів.
- аналіз соціально- психологічних властивостей студентів в літературі.
- Провести емпіричне дослідження соціально- психологічних особливостей мотивації студентів- психологів випускових курсів.
- Провести обробку результатів емпіричного дослідження та математико- статистичний аналіз даних та інтерпретувати отримані дані.

Задля розв'язання поставлених завдань у роботі використовується комплекс методів дослідження: теоретичні (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, систематизація наукової літератури з вивчення мотивації студентів-психологів умовах війни); емпіричні (тестування).

Аналіз результатів дослідження дозволить отримати більш детальну інформацію про соціально-психологічні особливості мотивації студентів випускових курсів в умовах війни.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Визначення та структура мотивації студентів-психологів

Мотивація студентів-психологів визначається як психологічна характеристика, яка відображає сукупність потреб, інтересів, цінностей, очікувань та бажань, що регулюють поведінку студентів у процесі навчання, пізнання та саморозвитку в галузі психології.

Структура мотивації студентів-психологів може бути представлена у вигляді таких компонентів: когнітивний, емоційний, поведінковий, соціальний, саморегуляційний компоненти [2, с. 45].

Когнітивний компонент представляє собою систему знань, переконань, очікувань, що формуються в результаті навчання та сприйняття інформації, які впливають на мотивацію студентів-психологів. Наприклад, знання про те, що психологія є важливою галуззю знань та вмінь, яка впливає на життя людей, може збільшити мотивацію студента вивчати цю науку.

Під емоційним компонентом розуміються емоції та почуття, які виникають у студентів-психологів в процесі навчання, пізнання та саморозвитку в галузі психології. Наприклад, студент, який відчувається зацікавленим у вивченні психології та отримує задоволення від розв'язування складних задач, може бути більш мотивованим.

Поведінковий компонент розглядається як спрямованість студентів-психологів на практичну діяльність та реалізацію своїх знань і вмінь у практиці. Наприклад, студент, який має бажання працювати в галузі психології та впевнений у своїх здібностях, буде мотивованим до досягнення успіху в навчанні та використанні отриманих знань в май

Соціальний компонент включає вплив оточення на мотивацію студентів-психологів, зокрема, сім'ї, друзів, викладачів та колег. Сприятливе середовище може збільшити мотивацію студентів до вивчення психології та реалізації своїх знань.

Саморегуляційний компонент представляє собою здатність студентів-психологів контролювати свою поведінку, реалізовувати свої цілі та задачі. Саморегуляція допомагає студентам-психологам зберігати мотивацію на достатньому рівні та досягати успіхів в навчанні [4, с. 42].

Окрім того, мотивація студентів-психологів може бути поділена на внутрішню та зовнішню. Внутрішня мотивація – це те, що спонукає студентів до навчання та розвитку в галузі психології, зокрема, зацікавленість, самореалізація, задоволення від процесу навчання та розвитку. Зовнішня мотивація – це зовнішні чинники, які спонукають студентів до навчання та розвитку в галузі психології, наприклад, вимоги викладачів, бажання отримати високу оцінку або вступити до магістратури.

Мотивація грає важливу роль у поведінці людини, оскільки вона визначає, чому людина робить те, що вона робить. Мотивація може впливати на різні аспекти поведінки людини, такі як: вибір цілей (мотивація визначає, які цілі людина встановлює для себе і які дії вона планує здійснити для досягнення цих цілей); інтенсивність зусиль (мотивація може впливати на те, як інтенсивно людина працює над досягненням своїх цілей, якщо людина дуже зацікавлена в досягненні мети, то вона буде більш наполегливою і працездатною); тривалість напруження (мотивація може також впливати на те, як довго людина буде працювати, щоб досягти своєї мети, якщо людина має високу мотивацію, то вона буде готова працювати над своїми цілями довше та з більшою енергією); вибір поведінки (мотивація також визначає, яку поведінку людина обере, щоб досягти своїх цілей, якщо людина має високу мотивацію досягнути чогось, то вона може вибрати поведінку, яка буде спрямована на досягнення цієї мети); відношення до ризику (мотивація може впливати на те, наскільки людина готова приймати ризику, щоб досягти своїх цілей, якщо людина має високу мотивацію досягти чогось, то вона може бути більш готовою приймати ризику, щоб досягнути цієї мети) [18, с. 80; 29, с. 110].

Мотивація впливає на різні аспекти поведінки людини, і це дуже важливо для розуміння людської поведінки. Студенти можуть мати різні мотивації в залежності від того, які потреби або цілі вони мають.

Структура мотивації включає три основні складові: мотив, потребу та домінанту.

Мотив - це внутрішній стимул, який веде людину до певної дії чи цілі. Це може бути бажання отримати задоволення, досягнути успіху, отримати визнання або матеріальну винагороду.

Потреба - це стан незадоволеності, який виникає, коли в організмі відчувається дефіцит чогось важливого. Це може бути фізіологічні потреби, такі як голод, спрага, сон і т.д., або соціальні потреби, такі як потреба в любові, дружбі, визнанні тощо [5, с. 21].

Домінанта - це чинник, який визначає, які саме мотиви та потреби мають найбільший вплив на поведінку людини. Це може бути залежність від зовнішніх обставин, таких як наявність ресурсів або можливостей, або внутрішніх факторів, таких як особистісні характеристики, цінності, переконання та досвід.

У кожного студента може бути різна структура мотивації, але зазвичай мотиви та потреби, які мають більший вплив на поведінку, стають домінантами. Це може залежати від багатьох факторів, таких як вік, стать, культурні різниці, соціальний статус та інші.

Домінанти мотивації - це ті чинники, які визначають і направляють мотивацію людини. Їх можна розглядати як "сили", які підтримують та направляють мотивацію. Зазвичай вони поділяються на внутрішні та зовнішні домінанти.

Внутрішні домінанти мотивації - це ті чинники, які походять з самої людини, з її внутрішніх потреб, цінностей та переконань. Вони можуть включати такі елементи, як самореалізація, задоволення, успіх, впевненість, відчуття контролю, розвиток та самозбереження [12, с. 48].

Зовнішні домінанти мотивації - це ті чинники, які походять з зовнішнього оточення людини, такі як рівень оплати, статус, визнання, суспільне визнання та

інші. Вони можуть бути важливими для мотивації людини, але вони не походять з внутрішніх потреб або цінностей.

З розвитком мотивації, потреби перетворюються в мотиви, а мотиви - в доміанти. Домінанти можуть змінюватись в залежності від життєвого досвіду, внутрішнього стану та зовнішнього середовища. Наприклад, під час війни зовнішні доміанти, такі як безпека, можуть стати важливішими для багатьох людей, ніж внутрішні доміанти, такі як розвиток.

Розуміння структури мотивації може допомогти дослідникам краще зрозуміти, які чинники можуть впливати на мотивацію студентів випускових курсів в умовах війни [24, с. 207].

Виділяють кілька типів мотивів залежно від їхньої природи та джерела [7; 11; 21]:

- Внутрішні мотиви - зумовлені внутрішніми потребами та цінностями людини. Людина працює або вчиться не для того, щоб отримати зовнішню винагороду, а для того, щоб задовольнити свої внутрішні потреби і цінності. Наприклад, мотив самореалізації, мотив досягнення, мотив внутрішньої гармонії.

- Зовнішні мотиви - зумовлені зовнішніми факторами, такими як винагорода, похвала, покарання. Людина працює або вчиться для того, щоб отримати зовнішню винагороду, а не для задоволення своїх внутрішніх потреб. Наприклад, мотив отримання грошей, мотив отримання похвали, мотив уникнення покарання.

- Позитивні мотиви - зумовлені бажанням отримати щось бажане. Людина працює або вчиться для досягнення позитивних результатів, таких як досягнення мети, отримання задоволення від процесу, розвитку та зростання. Наприклад, мотив досягнення успіху, мотив задоволення від процесу.

- Негативні мотиви - зумовлені бажанням уникнути чогось небажаного. Людина працює або вчиться для того, щоб уникнути негативних результатів, таких як покарання, втрата роботи або погіршення становища. Наприклад, мотив уникнення покарання, мотив уникнення втрати.

Мотивація грає важливу роль у поведінці людини, оскільки визначає, що ми робимо і чому. Вона впливає на те, які цілі ми ставимо перед собою, як ми їх досягаємо, на яку дію ми здійснюємо вибір та реагуємо на зовнішні подразники.

Мотивація може бути зовнішньою або внутрішньою. Зовнішня мотивація походить з зовнішніх чинників, таких як нагороди або покарання, які ми отримуємо від інших людей або від системи. Внутрішня мотивація, натомість, походить з внутрішніх чинників, таких як інтерес, задоволення, задоволення від досягнення цілей та особистого розвитку [16, с. 35].

Мотивація впливає на емоції та психологічний стан, а також на наші міжособистісні стосунки з іншими людьми. Вона також визначає наші життєві цілі та допомагає нам досягати їх. Більш того, мотивація може впливати на нашу фізичну стан здоров'я, так як мотивовані люди більш активні та зайняті фізичними вправами, що позитивно впливає на їхнє здоров'я та самопочуття.

У загальному, мотивація грає ключову роль у нашому житті та є важливим елементом успіху та задоволення в житті.

Існує багато теорій мотивації, які пояснюють, що стимулює людину до певних дій. Наше дослідження спирається на наступні теорії [8; 25]:

Теорія потреб (або теорія Маслоу), яка стверджує, що люди мають ієрархію потреб, починаючи від фізіологічних потреб та закінчуючи потребою в самореалізації. Дослідження можуть зосередитись на тому, як війна впливає на ці потреби та як це відображається на мотивації студентів. Так, під час війни найбільше потерпає базова потреба у безпеці, що спричиняє сильний стрес на негативно впливає на мотивацію до навчання.

Теорія Д. МакКленалда, що говорить, що в основу механізму мотивації людини до високопродуктивної праці також закладено задоволення потреб.

Дана теорія пов'язана з вивченням і описом впливу на поведінку людини трьох груп потреб вищих рівнів:

- ◆ причетності (співучасті);
- ◆ успіху (досягнення);
- ◆ влади.

Кожну з цих потреб можна віднести до будь-якої з потреб за ієрархією А. Маслоу. Ці, досить сильні потреби для людини, значно впливають на її поведінку і змушують діяти.

Теорії соціальної психології, зокрема теорію соціального впливу та соціальної ідентичності, які допоможуть зрозуміти, як соціальний контекст та ідентифікація впливають на мотивацію студентів [9, с. 11].

Мотивація студентів випускових курсів може бути значно підвищена або знижена в умовах війни, залежно від конкретних обставин та індивідуальних рис особистості. Серед основних соціально-психологічних особливостей мотивації студентів випускових курсів в умовах війни варто виділити наступні: стрес, зміну пріоритетів, почуття відповідальності, стимули, здатність до адаптації, солідарність, перспективи майбутнього тощо.

Умови війни можуть спричинити стрес, що може впливати на мотивацію студентів. Важливо забезпечити студентам достатній рівень психологічної підтримки та допомоги, щоб зменшити вплив стресу на їх мотивацію.

В умовах війни студенти можуть змінити свої пріоритети та стати більш спрямованими на потреби суспільства та держави. Це може привести до збільшення мотивації для виконання завдань, пов'язаних зі збройним конфліктом або допомогою потерпілим [14, с. 98].

Студенти випускових курсів можуть відчувати відповідальність за дії своєї країни та бажання допомогти. Це може сприяти збільшенню мотивації для виконання завдань, пов'язаних з військовими діями або допомогою потерпілим.

Війна може стати стимулом для студентів, щоб показати свої здібності та допомогти у вирішенні проблем. Для підвищення мотивації можна використовувати різні стимули, наприклад, визнання за здійснені дії, додаткові пільги чи підвищення зарплати.

Умови війни можуть вимагати від студентів швидкої адаптації до нових умов та викликів. Студенти можуть проявляти більшу мотивацію, якщо вони здатні ефективно адаптуватися до зміни обставин та продовжувати досягати своїх цілей.

Реалії війни можуть спричинити збільшення почуття солідарності та співпраці між студентами, що може підвищити їх мотивацію досягти спільних цілей. В умовах війни студенти можуть відчувати більшу потребу в плануванні свого майбутнього та реалізації своїх мрій. Це може стати стимулом для підвищення мотивації та бажання досягнення успіху [17, с. 86].

Враховуючи ці соціально-психологічні особливості, важливо створити умови для збереження та підвищення мотивації студентів випускових курсів в умовах війни. Це можна зробити за допомогою підтримки та допомоги з боку викладачів, родини та держави, забезпечення психологічної підтримки та використання різних стимулів для мотивації студентів.

1.2. Соціально-психологічні дослідження мотивації студентів-психологів.

Соціально-психологічні дослідження мотивації студентів-психологів є актуальним напрямом дослідження, оскільки психологічна освіта передбачає глибоке вивчення мотиваційних процесів і механізмів, особливо в умовах війни. Дослідження такої теми зосереджується на різних аспектах мотивації, включаючи особистісні та соціальні мотиви, позитивні та негативні мотиви, зовнішні та внутрішні мотиви, а також на дослідженні взаємозв'язку мотивації та успішності студентів-психологів.

Одним з можливих підходів для дослідження мотивації студентів-психологів є застосування психометричних методів, таких як тестування та анкетування.

Одним з прикладів соціально-психологічних досліджень мотивації студентів-психологів є дослідження "Структура мотивації навчальної діяльності студентів" (О. С. Кочарян, Є. В. Фролова, В. М. Павленко) [33]. У цьому дослідженні розглянуто класичні та сучасні підходи до мотивації навчальної діяльності, функціонування та види навчальних мотивів студентів вузів. Здійснено психосемантичний аналіз мотивації навчання студентів технічних і гуманітарних напрямів підготовки.

Іншим прикладом дослідження є робота "Психологічні особливості розвитку професійної мотивації у студентів-психологів" (автори: Данильченко І. В.) [23]. У цьому дослідженні автори досліджували мотиваційні аспекти у студентів-психологів віком від 19 до 25 років. Дослідження проводилося за допомогою анкетного опитування, в якому були запитання про рівень мотивації до навчання, процес навчання, цілі та очікування від навчального процесу.

У дослідженні було встановлено, що серед студентів-психологів переважає внутрішня мотивація до навчання, яка базується на особистісних цінностях та задоволенні від самого процесу навчання. Зовнішня мотивація (наприклад, з метою отримання високої заробітної плати) мала менший вплив на мотивацію студентів-психологів. Крім того, дослідження показало, що

успішність у навчанні тісно пов'язана з внутрішньою мотивацією та позитивними очікуваннями від навчального процесу.

Дослідження проводилось на базі кафедри психології та соціальної роботи в одному з університетів України. Для збору даних було використано анкетування, яке містило питання про мотивацію студентів до навчання, їхні особистісні характеристики та успішність в навчанні.

Результати дослідження показали, що студенти-психологи мають різні типи мотивації до навчання, які впливають на їхню успішність. Зокрема, виявлено, що внутрішня мотивація до навчання, яка базується на самореалізації та розвитку особистості, корелює з вищим рівнем успішності в навчанні, ніж зовнішня мотивація, яка пов'язана з отриманням зовнішньої винагороди або уникненням покарання.

Також було виявлено, що мотивація студентів до навчання пов'язана з їхніми особистісними характеристиками, такими як рівень самооцінки, самодисципліна, інтровертність/екстравертність тощо.

Отримані результати можуть бути використані при розробці програми підготовки студентів-психологів, спрямованої на підвищення їхньої мотивації до навчання та успішності в навчанні.

Одним з досліджень на тему мотивації студентів-психологів є робота "Мотивація навчання студентів як психолого-педагогічна проблема" (автори: А. Сільвейстер, М. Моклюк). У статті теоретично обґрунтовано психолого-педагогічні особливості) [35]. У цьому дослідженні було визначено, що мотивація студентів-психологів до навчання має складну структуру, що складається з таких компонентів:

- Когнітивний компонент - відображає мотиваційні фактори, пов'язані зі здобуттям знань, розвитком мислення та інтелектуальними здібностями. До цього компоненту можна віднести мотивацію до знань, розвитку професійних навичок та компетенцій, потребу в пізнанні та розвитку креативності.

- Афективний компонент - відображає мотиваційні фактори, пов'язані з емоційними ставленнями до навчання та самого процесу навчання. До цього

компоненту можна віднести мотивацію до досягнень, самореалізації, соціальної підтримки, задоволення від навчання та інших.

- Поведінковий компонент - відображає мотиваційні фактори, пов'язані з вчиненням конкретних дій в процесі навчання та досягненням мети. До цього компоненту можна віднести мотивацію до виконання завдань, вчасного і якісного виконання практичних робіт, підготовки до заліку чи іспиту.

Іншим дослідженням є робота "Мотивація до професійної діяльності у студентів-психологів" (автори: Л. І. Міщенко, О. В. Клішевич, А. В. Якімова) [27]. У цьому дослідженні було проведено анкетування серед студентів-психологів щодо їхньої мотивації до професійної діяльності.

Автори використовували опитувальник, який містив запитання про такі аспекти мотивації, як прагнення до досягнення успіху, інтерес до професії, соціальну взаємодію та забезпечення матеріального благополуччя. Дослідження показало, що студенти-психологи мають різні мотиваційні потреби, проте основними мотивами для вибору професії були інтерес до психології та бажання допомагати людям.

Крім того, було встановлено, що студенти-психологи з більш високим рівнем мотивації до досягнення успіху та прагнення до професійного зростання мають більш високі результати на навчальних дисциплінах та більш успішні перспективи у майбутній професійній діяльності.

Описані дослідження підтверджують важливість вивчення мотивації студентів-психологів, яка може впливати на їхнє навчання та подальшу професійну діяльність.

Вивчення мотивації може допомогти виявити і підтримати розвиток мотиваційних потреб студентів, що в свою чергу може позитивно вплинути на їхній успіх в навчанні та професійному зростанні.

Соціальні фактори можуть впливати на мотивацію студентів-психологів різноманітними способами. Деякі з них можуть включати культурні, економічні, соціальні, історичні фактори.

Культурні норми і цінності можуть впливати на те, що людина вважає важливим і чим вона мотивується. Наприклад, в деяких культурах більше цінуються колективні інтереси, тоді як у інших культурах більше цінується індивідуалізм.

Економічне становище може впливати на те, які можливості є у людини для отримання освіти і в чому вона бачить вигоду. Наприклад, студенти з більш обдарованих родин можуть мати більше можливостей для здобуття вищої освіти.

Соціальний контекст може впливати на те, як людина оцінює свої можливості і як вона мотивується. Наприклад, соціальна підтримка може бути важливою для того, щоб студенти продовжували навчання.

Історичний контекст може впливати на те, як людина бачить свої можливості і як вона мотивується. Наприклад, в залежності від історії своєї країни, студенти можуть мати різне сприйняття стосовно важливості отримання вищої освіти.

Дослідження "Вплив соціального контексту на мотивацію студентів-психологів до навчання" (автор: О.І. Горбунова) [7]. Це дослідження мало на меті вивчити вплив соціального контексту на мотивацію студентів-психологів до навчання. Для цього автор провела опитування серед студентів-психологів та збирила дані про їх соціальний контекст, такий як статус, вік, соціальний клас, культурні особливості тощо.

У результаті дослідження встановлено, що соціальний контекст може впливати на мотивацію студентів-психологів до навчання. Зокрема, статус та соціальний клас можуть визначати рівень мотивації студентів. Наприклад, студенти з вищим соціальним статусом та класом можуть мати більш високу мотивацію до навчання, оскільки вони мають більше можливостей для розвитку та отримання високооплачуваних робіт в майбутньому.

Також дослідження показало, що культурні особливості можуть впливати на мотивацію студентів-психологів до навчання. Наприклад, студенти з різних культур можуть мати різний підхід до навчання та різний рівень мотивації до нього.

Одним з висновків дослідження є те, що для досягнення більш високого рівня мотивації до навчання важливо враховувати соціальний контекст студентів-психологів та забезпечувати їм рівні можливості для розвитку та самореалізації.

Іншим соціальним чинником, що може впливати на мотивацію студентів-психологів, є історичний контекст. Наприклад, дослідження "Мотивація студентів-психологів до професійної діяльності в контексті історичних трансформацій" (автори: О. І. Горбунова, І. О. Безкоровайна) [6] виявило, що історичні зміни в Україні, зокрема перехід від радянської до демократичної системи, впливають на мотивацію студентів-психологів до професійної діяльності. Автори виявили, що студенти-психологи, які вступали до університету до 2014 року, мали більш високий рівень мотивації до професійної діяльності, пов'язаної з розвитком громади, порівняно зі студентами, які вступили до університету після 2014 року.

Також економічні чинники можуть впливати на мотивацію студентів-психологів. Наприклад, дослідження "Вплив економічних факторів на мотивацію студентів-психологів до навчання" (автор: О. М. Крамаренко) [19] виявило, що студенти-психологи, які мають фінансові труднощі, мають менший рівень мотивації до навчання, порівняно зі студентами, які не мають таких проблем.

Культурні чинники також можуть впливати на мотивацію студентів-психологів. Дослідження "Культурні особливості мотивації студентів-психологів до навчання" (автор: І. М. Середюк) [30] виявило, що культурні особливості можуть визначати, які типи мотивації пріоритетні для студентів-психологів. Наприклад, у дослідженні було встановлено, що студенти зі східної культури більш схильні до мотивації, пов'язаної з внутрішнім розвитком, самореалізацією та розвитком морально-етичних якостей, тоді як студенти з західної культури більш нахилені до мотивації, пов'язаної з досягненням зовнішніх цілей та отриманням матеріальних благ.

Також в цьому дослідженні було виявлено, що студенти-психологи зі східних регіонів України проявляють більшу мотивацію до навчання, ніж їх колеги з західних регіонів. Це може бути пов'язано з різницею у культурному середовищі та історичному досвіді, а також з різними економічними умовами у цих регіонах.

Інше дослідження, "Економічні чинники мотивації студентів-психологів до навчання" (автор: О. В. Компанієць) [17], досліджувало вплив економічних факторів на мотивацію студентів-психологів. Дослідження виявило, що економічний статус сім'ї та можливість отримання матеріальної підтримки від батьків можуть впливати на мотивацію студентів до навчання. Також було встановлено, що студенти з більш високими доходами більш схильні до мотивації, пов'язаної з отриманням статусу та підвищенням соціального становища.

Іншим соціальним чинником, що впливає на мотивацію студентів-психологів, є економічна ситуація в країні та в університеті. Недостатність фінансових ресурсів може призвести до зменшення мотивації студентів на навчання, а також до зниження якості надання освітніх послуг. Наприклад, дослідження "Вплив фінансово-економічних умов на мотивацію студентів до навчання в умовах реформування вищої освіти в Україні" (автор: І. Ю. Бородай) [2] виявило, що фінансова нестабільність вищих навчальних закладів може призвести до зниження мотивації студентів на навчання та збільшення їхньої тривожності.

Історичні та культурні чинники також можуть впливати на мотивацію студентів-психологів. Наприклад, дослідження "Культурно-історичні особливості мотивації студентів-психологів на різних етапах розвитку української держави" (автор: О. М. Гладун) [3] виявило, що культурно-історичний контекст може вплинути на мотивацію студентів-психологів, зокрема на їхню готовність до навчання та розвитку професійних компетенцій.

Таким чином, соціальні чинники мають важливе значення для мотивації студентів-психологів, і вони можуть бути досліджені в рамках різних наукових досліджень.

Соціальна підтримка може впливати на мотивацію студентів, збільшуючи їхню впевненість у собі та підтримуючи їх у зусиллях до досягнення мети. Дослідження у цій області допомагають зрозуміти різні аспекти ролі соціальної підтримки в формуванні мотивації.

Одним з прикладів таких досліджень є робота "Вплив соціальної підтримки на мотивацію студентів-психологів до навчання" (автор: Ю. В. Ліпський) [22]. У цьому дослідженні було виявлено, що студенти-психологи, які відчували більшу соціальну підтримку від викладачів та одногрупників, проявляли більшу мотивацію до навчання.

Також, дослідження "Вплив соціальної підтримки на мотивацію студентів-психологів до навчання під час пандемії COVID-19" (автор: І. М. Середюк) [30] виявило, що студенти-психологи, які отримували більшу соціальну підтримку від викладачів та співробітників університету під час переходу до дистанційного навчання, мали вищі показники мотивації до навчання та були більш успішними в здобутті знань. В цьому дослідженні було проведено анкетування 120 студентів-психологів, які навчалися на дистанційній формі навчання під час пандемії COVID-19.

Іншим прикладом дослідження є "Роль соціальної підтримки у формуванні мотивації студентів-психологів до навчання" (автори: О.І. Горбунова, Ю. В. Ліпський) [5]. У цьому дослідженні було проведено опитування 150 студентів-психологів різних курсів та форм навчання. Дослідження виявило, що соціальна підтримка, отримана від близьких людей та викладачів, має значний вплив на формування мотивації до навчання та підвищення навчальних досягнень студентів-психологів.

Інше дослідження "Вплив соціальної підтримки на мотивацію студентів-психологів до навчання" (автор: І. В. Ковальчук) [16] досліджувало роль соціальної підтримки в формуванні мотивації студентів-психологів до навчання.

Дослідження показало, що наявність соціальної підтримки з боку викладачів, колег, друзів та родини може значно покращити мотивацію студентів до навчання та досягнення успіху. Дослідження також виявило, що студенти, які мають сильну соціальну підтримку, частіше досягають високих результатів в навчанні та мають більш високий рівень самооцінки.

Дослідження "Взаємозв'язок соціальної підтримки та мотивації студентів-психологів до навчання" (автор: Н. В. Ткачук) [32] досліджувало взаємозв'язок соціальної підтримки та мотивації студентів-психологів до навчання в умовах вищого навчального закладу. Результати дослідження свідчили про те, що соціальна підтримка має значний вплив на мотивацію студентів до навчання, зокрема, на їхню готовність до виконання завдань, зосередженість та самоконтроль. Дослідження також показало, що соціальна підтримка може знижувати рівень стресу та покращувати психологічний стан студентів-психологів.

Різні види мотивації можуть мати різні соціальні наслідки. Наприклад, підтримувана соціальна мотивація, яка базується на внутрішній прагненні до досягнення успіху, може призводити до позитивних соціальних наслідків, таких як підтримка соціальних норм, розвиток ініціативності та творчості. З іншого боку, залежність від зовнішньої оцінки, яка базується на прагненні до заробітку симпатії та схвалення інших, може призводити до негативних соціальних наслідків, таких як порушення соціальних норм та формування підлеглості та залежності.

Дослідження показали, що мотивація може впливати на етичну поведінку людей. Наприклад, люди, які мають внутрішню мотивацію, частіше діють етично та відмовляються від недозволеної поведінки, тоді як люди, які мають зовнішню мотивацію, більш схильні до етичних порушень.

Також, дослідження показали, що різні види мотивації можуть впливати на рівень задоволення роботою та професійної самооцінки. Люди, які мають внутрішню мотивацію, зазвичай мають вищий рівень задоволення роботою та позитивну професійну самооцінку. Натомість, люди з зовнішньою мотивацією

можуть відчувати незадоволеність роботою та мати негативну професійну самооцінку, якщо їх очікування зовнішньої нагороди не збулися.

Дослідження показують, що в залежності від того, які мотиваційні чинники домінують у людини, можуть мати місце різні соціальні наслідки.

Наприклад, якщо людина має внутрішню мотивацію до виконання діяльності, то вона буде більш схильна дотримуватися соціальних норм і правил, незалежно від того, чи є вони приємними чи неприємними для неї. Така людина буде більш уважною до думок і потреб інших людей і буде намагатися досягти спільної мети, а не тільки власної користі.

З іншого боку, якщо людина має зовнішню мотивацію, то вона може порушувати соціальні норми, якщо це дозволено або не призведе до негативних наслідків для неї. Наприклад, якщо людина має мотивацію отримати винагороду або уникнути покарання, то вона може порушувати правила, якщо вона вважає, що це дозволено або що це призведе до отримання більшої винагороди або уникнення покарання.

Крім того, якщо людина має залежність від зовнішньої оцінки, то вона може намагатися відповідати соціальним нормам і очікуванням, щоб отримати позитивну оцінку від інших людей. Це може призводити до того, що людина не буде робити те, що вона вважає правильним або корисним для себе і інших людей, а буде відповідати очікуванням оточуючих, навіть якщо це не є корисним для неї самої [27, с. 62].

Отже, дослідження соціально-психологічних особливостей мотивації студентів-психологів до навчання підтверджує важливість внутрішньої мотивації та позитивних очікувань від навчання для успішного здобуття вищої освіти. Соціальні чинники, такі як культурні особливості, соціальний контекст та соціальна підтримка, мають значний вплив на мотивацію студентів-психологів до навчання. Результати досліджень з цієї теми можуть допомогти у розробці ефективних підходів до підвищення мотивації студентів-психологів та покращення їх навчальних досягнень.

Висновки до розділу 1

Мотивація студентів-психологів є системою внутрішніх та зовнішніх факторів, які спонукають їх до вивчення та розвитку в обраній професії. Оскільки студенти-психологи вивчають психологію як науку про людину, то їхня мотивація також має особливості.

Мотивація – це складний та багатовимірний процес, який включає в себе когнітивні, емоційні та поведінкові компоненти.

У мотивації студентів-психологів можна виділити загальну та професійну мотивацію, які взаємодіють між собою та впливають на активність та якість навчання.

Проблема мотивації студентів в умовах війни викликає постійний інтерес науковців через потребу суспільства в компетентних і конкурентоспроможних фахівцях, здатних швидко адаптуватися до умов соціуму, не відчуваючи дискомфорту та конфлікту. Соціальна адаптація студентів до навчального процесу – це основа їх подальшого формування та розвитку до досягнення професійного та особистого успіху. Це включає не тільки адаптацію до нових умов навчання і здобуття знань, а й до нового соціального середовища, нових умов життя і взагалі до життя під час війни.

Серед ключових чинників, що впливають на мотивацію студентів-психологів, можна виділити такі, як соціальне середовище, особистісні особливості, цілі та цінності, ступінь самореалізації, регіональні культурні особливості, фінансово- економічне становище та наявність підтримки.

Соціально-психологічні дослідження мотивації студентів-психологів є актуальним напрямом дослідження, оскільки психологічна освіта передбачає глибоке вивчення мотиваційних процесів і механізмів, особливо в умовах війни. Дослідження такої теми зосереджується на різних аспектах мотивації, включаючи особистісні та соціальні мотиви, позитивні та негативні мотиви, зовнішні та внутрішні мотиви, а також на дослідженні взаємозв'язку мотивації та успішності студентів-психологів.

Соціально-психологічні дослідження мотивації студентів-психологів в умовах війни можуть допомогти визначити особливості мотиваційних процесів, рівень соціальної підтримки та стресу, які впливають на навчальну активність та якість навчання.

У дослідженні мотивації студентів-психологів можна застосовувати різноманітні методики, такі як опитувальники, тестування, інтерв'ю, спостереження, що дозволяють отримати об'єктивні дані про мотиваційні процеси та їх залежність від різних чинників.

Дослідження соціально-психологічних особливостей мотивації студентів-психологів до навчання підтверджує важливість внутрішньої мотивації та позитивних очікувань від навчання для успішного здобуття вищої освіти. Соціальні фактори, такі як культурні особливості, соціальний контекст та соціальна підтримка, мають значний вплив на мотивацію студентів-психологів до навчання. Результати досліджень з цієї теми можуть допомогти у розробці ефективних підходів до підвищення мотивації студентів-психологів та покращення їх навчальних досягнень.

РОЗДІЛ II. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Методологія дослідження мотивації студентів-психологів в умовах війни

Дослідження мотивації студентів-психологів в умовах війни може вимагати специфічної методології, щоб врахувати унікальні чинники, (не діагностували) що впливають на цю групу студентів.

Під час дослідження було використано 4 методики:

- 1) Методика діагностики рівня соціальної фрустрації В. Бойко.
 - 2) Методика для діагностики навчальної мотивації студентів Реан-Якуніна.
 - 3) Тест на визначення рівня стресу (за В. Ю. Щербатих)
 - 4) Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху Т. Елерса
- Детальніше розглянемо особливості цих методик.

Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху Т. Елерса це підхід, що був розроблений американським психологом Т. Елерсом і базується на його дослідженнях в галузі мотивації та досягнень.

Методика Т. Елерса заснована на теорії досягнень М. Макклеланда та використовує поняття мотивації до успіху. Методика складається з психологічного тесту, що містить 41 запитання, яке описує певну ситуацію, яку респондент повинен оцінити й відповісти "так" або "ні".

Далі згідно підрахунку балів можна визначити рівень мотивації кожного респондента, де:

- 1 – 10 балів: мотивація до успіху низька, особа не проявляє бажання досягти успіху, не має нахилу вкладати зусилля в роботу, виявляє апатію і пасивне ставлення до життя.
- 11 – 16 балів: помірна мотивація до успіху. У такому випадку людина не боїться ризикувати, вона не обмежена у своїх діях, оскільки можлива невдача не занадто хвилює її.

- 17 – 20 балів: висока мотивація до успіху. Такі особи готові піти на помірний ризик, щоб досягти бажаного результату, вони орієнтовані на власні здібності, гнучко та наполегливо працюють, щоб досягти поставленої мети.

- Вище 21 балу: мотивація до успіху надто висока. Це може призводити до надмірної самокритичності стосовно власних можливостей. У таких випадках особа може досвіджувати надмірне хвилювання та страх невдачі. Підсвідоме почуття сумніву у власних силах спричиняє більшу обережність та скованість в особистісному прояві. В результаті великої мотивації до успіху людина може втрачати віру у свою здатність досягти бажаного.

Методика для діагностики навчальної мотивації студентів була розроблена, поєднавши опитувальник А. Реана та В. Якуніна з додатковими твердженнями. Опитувальник містить 16 питань з попередньої версії, а також нові твердження, що відображають мотиви навчання, визначені В. Леонтьєвим, а також мотиви навчання, які були отримані Н. Бадмаєвою під час опитування студентів і школярів. Серед них можна виділити комунікативні, професійні, навчально-пізнавальні, широкі соціальні мотиви, а також мотиви творчої самореалізації, уникнення невдачі та престижу.

Респондентам необхідно оцінити ступінь згоди з відповідями на запитання: "Для чого я навчаюсь?". Ця методика спрямована на виявлення мотиваційних орієнтацій, які впливають на активність та досягнення студентів у навчанні.

Методика дозволяє виділити такі основні мотиваційні орієнтації:

- Навчальна мотивація, пов'язана зі здобуттям знань, саморозвитком і задоволенням від навчання.

- Зовнішня мотивація, яка включає зовнішні стимули, такі як оцінки, похвали від оточуючих або прагнення відповідати очікуванням інших.

- Мотивація, спрямована на досягнення успіху і прагнення досягти високих результатів у навчанні.

- Мотивація, пов'язана з уникненням невдачі і небажаних наслідків, що виникають в результаті незадовільності у навчанні.

- Соціальна мотивація, яка орієнтована на соціальне визнання, прийняття та підтримку соціальної статусу.

Методика А. Реана та В. Якуніна дозволяє оцінити рівень кожної з цих мотиваційних орієнтацій у студентів.

Методика діагностики рівня соціальної фрустрації Л. І. Вассермана за модифікації В. В. Бойка є інструментом, розробленим для оцінки ступеня соціальної фрустрації у людей. Соціальна фрустрація відображає стан незадоволення, розчарування та стресу, які виникають внаслідок невиконання або обмеження соціальних очікувань, потреб та цінностей.

Методика Бойка вимірює ступінь незадоволеності людей їхніми соціальними досягненнями у ключових сферах життєдіяльності. Учасники мають відповісти на запитання, використовуючи шкалу відповідей: повністю задоволений, скоріше задоволений, важко відповісти, скоріше не задоволений, повністю не задоволений.

Після проходження методики і обробки отриманих даних можна визначити рівень соціальної фрустрації у досліджуваних осіб. Високі показники вказують на значну соціальну фрустрацію, тоді як низькі показники свідчать про менш виражені ознаки соціальної фрустрації.

Чим більше бал, тим вище рівень соціальної фрустрації:

- 3,5-4 бали: дуже високий рівень фрустрації;
- 3,0-3,4: підвищений рівень фрустрації;
- 2,5-2,9: помірний рівень фрустрації;
- 2,0-2,4; невизначений рівень фрустрації;
- 1,5-1,9: знижений рівень фрустрації;
- 0,5-1,4: дуже низький рівень;
- 0-0,5: відсутність (майже відсутність) фрустрації

Тест на визначення рівня стресу за В. Ю. Щербатих є інструментом, розробленим для оцінки рівня стресу у людей. Стрес є негативною реакцією організму на різноманітні фізичні та психологічні навантаження, які перевищують його адаптаційні можливості.

Методика В. Ю. Щербатих включає набір запитань, які допомагають визначити рівень стресу у особи. Учасники повинні відповісти на ці запитання, що стосуються певних ознак стресу - інтелектуальних, поведінкових, емоційних та фізіологічних.

Після проходження тесту та обробки результатів можна встановити рівень стресу у досліджуваної особи. Високі показники свідчать про значну стресову навантаженість, тоді як низькі показники вказують на менш виражені ознаки стресу.

Максимальна загальна сума за весь перелік може досягати 66 балів.

Показник від 0 до 5 балів вважається позитивним, що означає, що особа в даний момент не відчуває значного стресу в своєму житті.

Показник від 6 до 12 балів свідчить про помірний стрес, який може бути компенсований за допомогою раціонального використання часу, періодичного відпочинку та знаходження оптимального виходу зі складної ситуації.

Показник від 13 до 24 балів вказує на виразне напруження емоційних і фізіологічних систем організму, спричинене сильним стрес-фактором, який не був успішно скомпенсований. У такому випадку потрібне використання спеціальних методів подолання стресу.

Показник від 25 до 40 балів свідчить про високий рівень стресу, для успішного подолання якого рекомендується звернутися до психолога або психотерапевта. Такий великий рівень стресу вказує на те, що організм наближається до межі своїх адаптаційних можливостей.

Показник понад 40 балів свідчить про перехід організму до третьої, найбільш небезпечної стадії стресу - виснаження запасів адаптаційної енергії.

Тест на визначення рівня стресу за В. Ю. Щербатих дозволяє оцінити загальний рівень стресу, а також виявити конкретні сфери життя, які найбільше викликають напруження і дискомфорт у людини.

2.2. Вибірка та характеристика учасників дослідження

У дослідженні взяли участь 34 респонденти, 36, 4% представники чоловічої статі і відповідно 63, 6% жіночої статі, які належать до вікової групи студентів, що охоплює віковий проміжок від 18 до 25 років. Найбільш концентрованим та широко представленим є вік 20-21 роки.

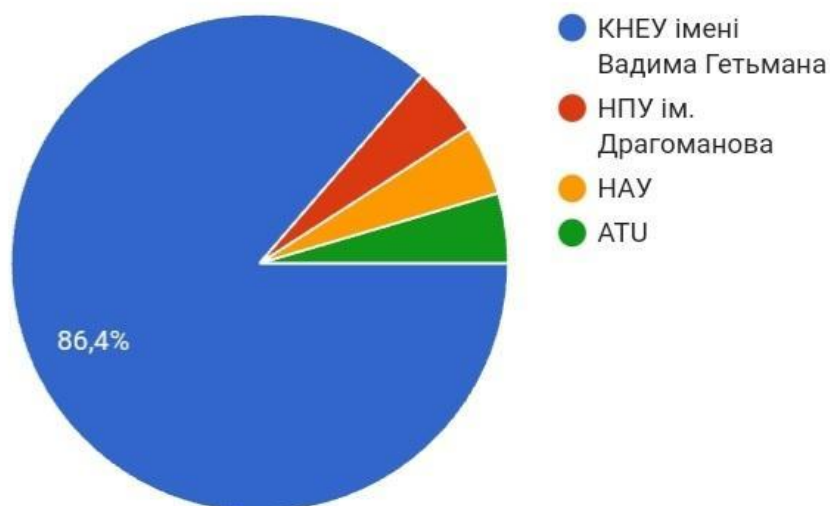
Учасники досліджень є студентами-психологами, що означає, що вони вивчають психологію як основну область своїх академічних інтересів. Вони є як студентами бакалаврської програми, так і магістрантами, що навчаються на спеціальності "Психологія".

Залежно від академічного статусу студента (бакалавр, магістр), рівень їхнього досвіду в психології може варіюватися. Наприклад, бакалаври мають обмежений досвід, тоді як магістри більш досвідчені. 18,2 % респондентів працюють чи працювали за майбутньою спеціальністю.

Студенти-психологи, що взяли участь у дослідженні, виявляють зацікавленість у вивченні різних аспектів психології. Також орієнтовані на свій професійний розвиток та кар'єру в галузі психології.

На характеристику студентів-психологів також впливає контекст їхньої навчальної програми певного навчального закладу. Різні навчальні заклади мають власні особливості щодо підходів до навчання, акценту на певні аспекти

психології та наукових досліджень. Серед респондентів є студенти з різних навчальних закладів, що подано на діаграмі нижче.

Загалом, студенти-психологи, які беруть участь у дослідженні, представляють групу молодих людей, що мають інтерес продовжувати свою освіту і розвиватися в галузі психології.

2.3. Збір та аналіз даних

Збір даних відбувався у заздалегідь створених гугл формах. Посилання на гугл форму відправлялося учасникам дослідження в особисті повідомлення.

Надамо посилання на ці гугл форми:

- Методика діагностики рівня соціальної фрустрації:

<https://docs.google.com/forms/u/7/d/1BgvVMPetcSHz77MZuQlhcYkj8TzxXOyDplqgesg3w3c/edit?chromeless=1>

- Методика для діагностики навчальної мотивації студентів:

[https://docs.google.com/forms/u/7/d/1_ZqZ6C-_kmIVx1d1aBj_6eWOrxZDBzrxMW5TwDzaM3U/edit?usp=drivesdk&chromeless=](https://docs.google.com/forms/u/7/d/1_ZqZ6C-_kmIVx1d1aBj_6eWOrxZDBzrxMW5TwDzaM3U/edit?usp=drivesdk&chromeless=1)

1

- Тест на визначення рівня стресу (за В. Ю. Щербатих):
<https://docs.google.com/forms/u/7/d/1VknyMq47o1zbEPMfQ4aKmUQ4xPT5EBnI2X5FpF9ZTr4/edit?usp=drivesdk&chromeless=1>

- Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху Т. Елерса:
<https://docs.google.com/forms/u/7/d/1pA9Wi2MfIdhR3cjkHCm3NigBhPauVi7uL7qu8NUTknA/edit?chromeless=1#responses>

Google форми – зручний інструмент для проведення опитування, збору даних та їхньої обробки. Вони дозволяють створювати кастомні опитувальні форми з різними типами питань, такими як багатовибіркові, розгорнуті відповіді, шкали оцінювання тощо.

Одна з переваг використання Google Forms полягає в їх простоті і легкості використання. Користувач може швидко створити опитувальну форму, налаштувати питання та варіанти відповідей, встановити обов'язковість заповнення полів та додати додаткові параметри, такі як обмеження на кількість відповідей або часові рамки для заповнення.

Після того, як форма була розроблена та надіслана цільовій аудиторії, Google Forms автоматично збирає та організовує відповіді у зручний для аналізу формат. Можна переглянути результати в режимі реального часу, а також експортувати дані у різних форматах, таких як таблиці Google або Excel. Це полегшує подальшу обробку та аналіз отриманих даних.

Google Forms також має можливості спільної роботи, що дозволяє зробити опитування колективним проектом. Кілька користувачів можуть одночасно працювати над формою, додавати питання та редагувати варіанти відповідей. Це особливо зручно для командної роботи або спільних проектів.

Узагальнюючи, Google Forms є зручним інструментом для проведення опитувань, збору та обробки даних. Він простий у використанні, має можливості спільної роботи та надає зручні інструменти для аналізу отриманих результатів.

Безпосередній аналіз отриманих даних відбувався з дотриманням інструкцій, які містить кожна методика. Ці інструкції включають рекомендації щодо правильного інтерпретування відповідей та оцінки рівня впливу різних

факторів на результати. Крім того, вони надають чіткі критерії для класифікації та інтерпретації показників, що отримані в результаті тестування.

Під час аналізу даних, важливо враховувати контекст опитування та особливості використаної методики. Наприклад, для кожного питання існують певні вагомості балів або коефіцієнти, які допомагають враховувати його значущість при підрахунку загального результату.

Інструкції також містять рекомендації щодо інтерпретації результатів та надання порад або рекомендацій на основі отриманих даних. Наприклад, при визначенні рівня стресу чи навчальної мотивації, інструкції надають пояснення про рівні значущості та можливі наслідки, пов'язані з кожним рівнем. Це допомагає краще зрозуміти стан особи та вжити необхідні заходи для покращення ситуації.

Враховуючи інструкції, аналіз отриманих даних стає більш об'єктивним і систематичним процесом, що дозволяє здобути більш глибоке розуміння питання, яке вивчається.

2.3. Опис та аналіз отриманих даних щодо мотивації студентів-психологів в умовах війни

1. Виявлення особливостей мотивації студентів-психологів під час війни за методикою Реан-Якуніна.

Таблиця 1. Середні групові показники по шкалам за методикою Реан-Якуніна.

1.Комунікативні мотиви	2.Мотиви уникнення	3.Мотиви престижу	4.Професійні мотиви	5.Мотиви творчої самореалізації	6.Навчальні-пізнавальні мотиви	7.Соціальні мотиви
28	12	11	20	8	15	15

Результати аналізу, згідно методики для діагностики навчальної мотивації студентів (А. Реана та В. Якуніна), представлені у відсотковому співвідношенні, де 100% відображає 34 студенти, що брали участь у дослідженні. Отримані дані розкривають структуру мотивації студентів-психологів і вказують на необхідність втручання в процес формування мотивації, зокрема, створення позитивних внутрішніх мотивів.

Для студентів-психологів головними мотивами є комунікативні мотиви, які виявилися домінуючими. Студенти бачать навчальну діяльність як не лише засіб для набуття професійної компетентності, але й як задоволення своїх пізнавальних потреб. Під час взаємодії з іншими відбувається обмін інформацією, знаннями, методами дій, почуттями і настроєм, що сприяє підвищенню рівня інформованості всіх учасників. У процесі спілкування, спочатку цікавість виникає щодо самої ситуації взаємодії або процесу спілкування з партнером, а потім залучається сама пізнавальна мотивація. Комунікативна природа навчальної діяльності повинна сприяти активізації

пізнавальної активності та задоволенню пізнавальних потреб студентів. За дослідженням, комунікативні мотиви студентів випускного курсу посягли перше місце серед мотивів, що складає 24 учасники за середнім груповим показником та свідчить про їх бажання партнерського спілкування з учасниками навчальної діяльності та розвитку продуктивної міжособистісної взаємодії.

Щодо професійних мотивів, що відповідають за оволодіння професійними знаннями, відповідними їх обраній спеціальності, середній груповий показник становить 20 балів, отже вони посягли друге місце у списку.

Загальний висновок з цих результатів полягає в необхідності спрямованого втручання для формування мотивації студентів. Важливо стимулювати розвиток позитивних внутрішніх мотивів, зокрема у сфері професійних знань і навичок, щоб забезпечити більш повне використання їх потенціалу та досягнення успіху у майбутній професійній кар'єрі.

Результати дослідження показали, що на третьому місці в структурі навчальної мотивації студентів випускових курсів стоять навчально-пізнавальні та соціальні мотиви. За даними дослідження, середній груповий показник становить 15 балів та говорить про те, що студенти навчаються, тому що просто люблять вчитися. Вони прагнуть до успішного здобуття знань і складання іспитів на "добре" та "відмінно". Крім того, вони вірять, що будь-які знання стануть в нагоді у майбутній професії і планують займатися науковою діяльністю у своїй обраній галузі. Але результати опитування показують, що мотиви престижності обраної професії займають передостаннє місце в структурі мотивації та складають всього 11 балів по групі.

Третє місце розділяють соціальні мотиви разом з навчально-пізнавальними з середнім показником 15 балів по групі. Студенти вважають, що отримання знань дозволить їм досягти всього необхідного, а це безпосередньо впливає на їхні майбутні доходи та професійне зростання.

Щодо мотивів творчої самореалізації, студенти визначили їх значимими для себе, а саме висловили бажання займатися творчою діяльністю та розкривати

свої творчі здібності. Мотиви творчої реалізації зайняли останнє місце серед шкал.

Отже, результати дослідження свідчать про значимість соціальних мотивів у мотиваційній структурі студентів-старшокурсників. Водночас, виявлено, що існують обмеження та психологічні перешкоди, які можуть утруднювати повне розкриття творчих здібностей та потенціалу студентів.

Четвертим мотивуючим чинником для майбутніх психологів є мотиви уникнення, показник за цією шкалою становить 12 балів по групі. Їх прагнення полягає в тому, щоб уникнути невдачі в будь-якій ситуації, особливо якщо їх дії сприймаються та оцінюються іншими людьми. Тому, важливо звернути увагу на формування мотивів, які сприяють професійно орієнтованому навчанню студентів, які цього потребують, шляхом пояснення необхідності отримання глибоких та міцних професійних знань, умінь та навичок в першу чергу. Мотивація досягнення характеризується тим, що студенти прагнуть досягнути успіху і відзначитися у своїй діяльності. Мотив престижу зайняв передостаннє місце та набрав лише 11 балів по групі.

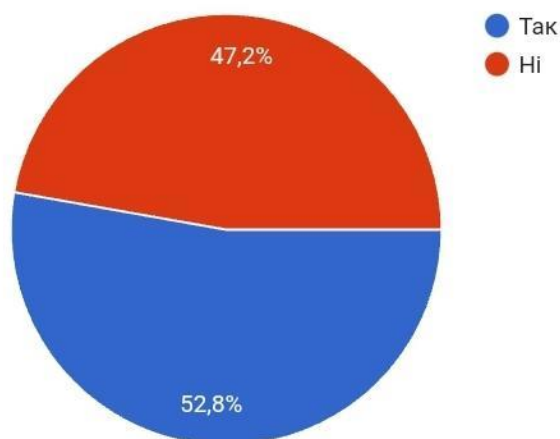
2. Завдяки тесту на визначення рівня стресу (за В. Ю. Щербатих) нам вдалося визначити показник рівня стресу, який виявився на рівні 34 бала, що свідчить про сильний стрес, для успішного подолання якого варто звернутись до психолога або психотерапевта.

Рівень стресу	Кількість учасників
6-12 балів (помірний стрес)	2
13-24 бали (виражене напруження емоційних та фізіологічних систем організму)	10
25-40 балів (сильний стрес)	16
40+ балів (виснаження запасів адаптаційної енергії)	11

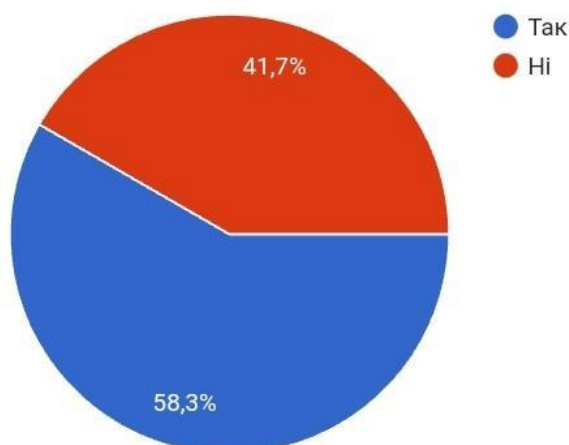
Таблиця 2. Результати діагностики рівня стресу за методикою Щербатих.

Вважаємо доцільним детальніше проаналізувати саме опитування.

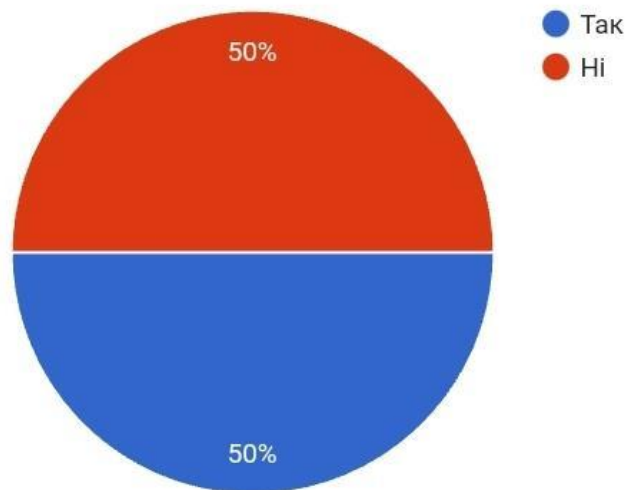
Розпочнемо з емоційних симптомів стресу, де 52,8% респондентів вказали про зменшення задоволеності життям. Такий показник можна прямо пов'язати з повномасштабної війною рф проти України.

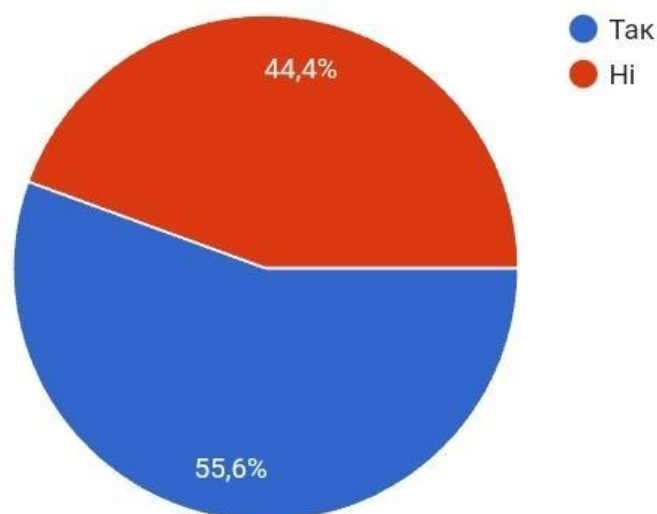
Далі аналізуємо інтелектуальні симптоми стресу. 58,3% респондентів відповіли, що у них переважають негативні думки, що теж напряду пов'язано з війною, оскільки ті руйнування, втрати, смерті, що приносить війна впливають на студента. Відчуття невідомості та беззахисності навіювання тривожні й негативні думки, особливо про смерть.

У зв'язку з наявністю негативних думок підвищується відволікання у студентів, тобто порушується концентрація уваги. 50% респондентів відповіли, що вони стали частіше відволікатися та мають труднощі прийняття рішень.

Серед фізіологічних симптомів найпоширенішими є підвищений артеріальний тиск та підвищена стомлюваність, що дорівнювала 55,6%. Емоційні та інтелектуальні симптоми чинять негативний вплив і на здоров'я студентів.

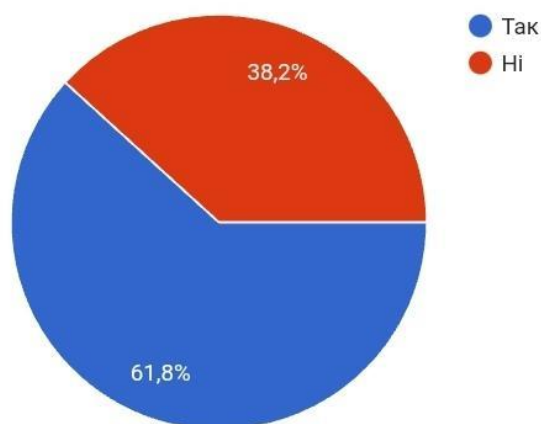
3. Результати групової діагностики за методикою Елерса:

Рівень мотивації до успіху	Кількість учасників
Низька мотивація (1-10 балів)	7
Середній рівень мотивації (11-16 балів)	12
Помірковано високий рівень мотивації (17-20 балів)	9
Занадто високий рівень мотивації до успіху (21+ бали)	6

Таблиця 3. Результати групової діагностики за методикою Елерса.

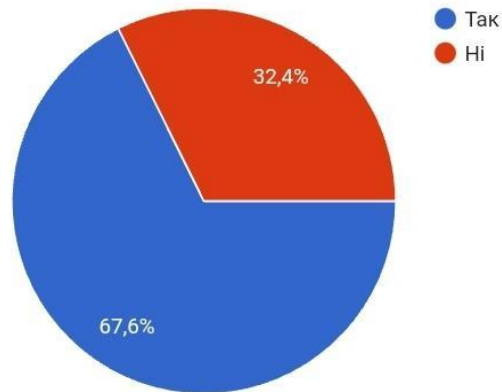
Згідно цієї методики ми отримали наступні результати: середньоарифметичний показник становить 16 балів, що знаходиться на межі між середнім рівнем мотивації та помірковано високим, що свідчить про помірну мотивацію до успіху у студентів-психологів. У такому випадку людина не боїться ризикувати, вона не обмежена у своїх діях, оскільки можлива невдача не занадто хвилює її.

61,8 % респондентів відповіли, що вони більш доброзичливі, ніж інші. У цьому контексті можемо припустити, що тут йдеться про ворога у вигляді рф та росіян загалом.

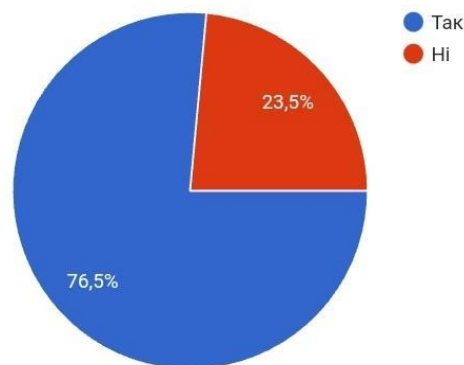

67,6 % респондентів вказали, що треба покладатися тільки на самого себе.

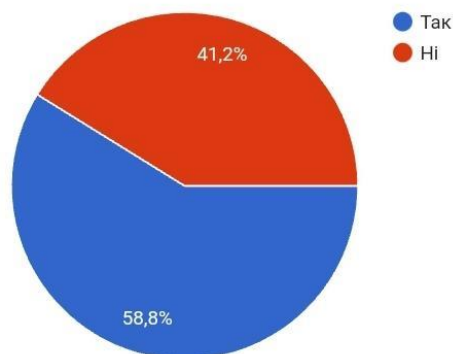
На нашу думку, це свідчить про недовіру до навколишнього світу та людей.

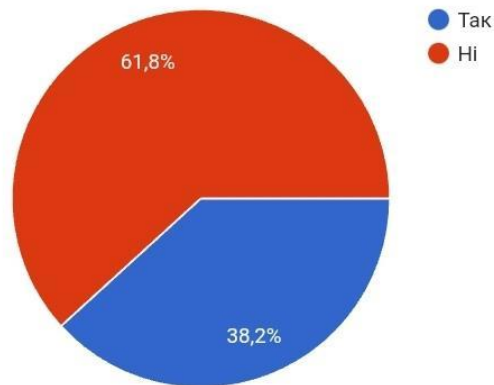
Далі зробимо акцент саме на сфері навчання. 76,5% респондентів стверджують, що у деякі дні їхні успіхи нижче середніх.

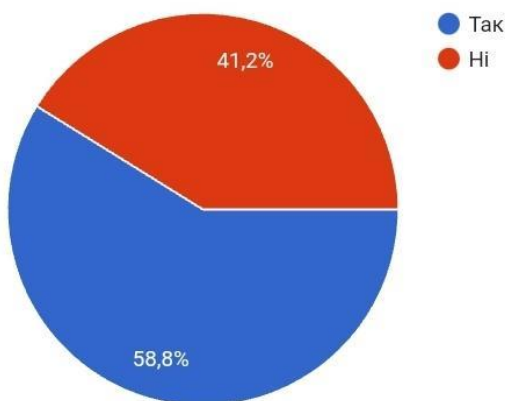
А 58,8 % студентів-психологів відповіли, що їхні друзі іноді вважають їх ледачими.

Цінною є наступна статистика, де 61,8% респондентів стверджують, що не є безглуздом протидіяти волі керівника. Вважаємо тут йдеться про свободолюбивість та справедливість.

Наступний результат свідчить, що за умов постановки правильної цілі, яка підкріплюється постійною мотивацією, більшість студентів здатні досягти успіху. 58,8% студентів-психологів стверджуючи, коли вони впевнені, що йдуть правильним шляхом, для доведення своєї правоти вони йдуть аж до крайніх заходів.

4. Дослідження рівня соціальної фрустрації студентів:

Рівень	Кількість учасників
● 3,5-4 бали: дуже високий рівень фрустрації;	0
● 3,0-3,4: підвищений рівень фрустрації;	0
● 2,5-2,9: помірний рівень фрустрації;	0
● 2,0-2,4; невизначений рівень фрустрації;	3
● 1,5-1,9: знижений рівень фрустрації;	12
● 0,6-1,4: дуже низький рівень;	18
● 0-0,5: відсутність (майже відсутність) фрустрації	1

Таблиця 4. Групові показники за методикою на визначення фрустрації В.Бойко.

Дослідивши рівень соціальної ситуації серед студентів - психологів ми можемо зробити висновок , що більша частина випускників має дуже низький рівень соціальної фрустрації, що обумовлено розумінням наявності перспектив на ринку праці. Так, з війною попит на кваліфікованих фахівців- психологів стрімко зріс. За даними МОЗ станом на жовтень 2022 року від початку війни по психологічну допомогу звернулись понад 650 тисяч українців. Нагадаємо, що

голова МОЗ раніше заявив, що після війни психологічна допомога знадобиться щонайменше 15 млн українцям.

2.4. Дослідження кореляції за результатами методик.

Для визначення кореляції було обрано результати, отримані за методикою діагностики особистості на мотивацію до успіху Т. Елерса та методикою діагностики рівня соціальної фрустрації Бойко.

Завдяки кореляції Пірсона було визначено коефіцієнт кореляції, який становить -0.48524.

1	Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху Т. Елерса	Методика діагностики рівня соціальної фрустрації	Показник кореляції
2	12	0,7	
3	15	0,5	
4	9	2,4	
5	10	1	
6	17	1,8	
7	8	2,75	
8	14	1,5	
9	18	0,8	
10	21	1,2	
11	9	2,85	
12	9	2,45	
13	21	0,9	-0,4852423091
14	21	1,7	
15	19	0,7	
16	12	1,5	
17	14	1,1	
18	21	1,05	
19	10	2,1	
20	11	2,1	
21	22	1	
22	17	1,45	
23	15	1,95	
24	20	0,55	
25	16	1,85	
26	20	0,25	
27	17	1,85	
28	21	1,7	
29	17	0,85	
30	16	1,1	
31	16	1,8	
32	12	0,65	
33	20	2	
34	10	1,3	
35	18	1,5	

У таблиці демонструються результати опитування 34 студентів і було обчислено коефіцієнт кореляції Пірсона (r) між результатами двох методик. Значення отриманого коефіцієнта кореляції -0.48524 .

Крім того, були розраховані значення критичного коефіцієнта кореляції для рівнів значимості 0.01 і 0.05 . За даними, отриманими з дослідження, значення

критичного коефіцієнта кореляції при рівні значимості 0.01 дорівнює 0.43573, а при рівні значимості 0.05 - 0.33879.

Інтерпретація результатів кореляції Пірсона залежить від значення отриманого коефіцієнта кореляції. У даному випадку, отримане значення коефіцієнта кореляції -0.48524 вказує на помірний зв'язок між результатами двох методик.

За значеннями критичного коефіцієнта кореляції, можна стверджувати, що зв'язок між результатами методик є статистично значимим при рівні значимості 0.01, оскільки отриманий коефіцієнт кореляції (-0.48524) менше за значення критичного коефіцієнта кореляції (0.43573). Однак, при рівні значимості 0.05 зв'язок не досягає статистичної значимості.

Отриманий коефіцієнт кореляції Пірсона -0.48524 вказує на негативний зв'язок між результатами методики діагностики особистості на мотивацію до успіху Т. Елерса та методики діагностики рівня соціальної фрустрації. Це означає, що *із зростанням рівня соціальної фрустрації у студентів, мотивація до успіху зменшується.*

Однак, слід врахувати, що величина кореляційного зв'язку -0.48524 є помірною, що вказує на те, що інші фактори також можуть впливати на мотивацію студентів (наприклад, мотиви уникнення, про які було описано у попередньому пункті).

Враховуючи значення критичного коефіцієнта кореляції, можна зробити висновок, що зв'язок між результатами методик є статистично значимим при рівні значимості 0.01. Це означає, що ймовірність того, що отриманий зв'язок випадковий, менше 1%. Однак, при рівні значимості 0.05 зв'язок не досягає статистичної значимості, оскільки ймовірність випадковості зв'язку складає більше 5%.

Ці результати свідчать про існування зв'язку між соціально-психологічними факторами, а саме соціальною фрустрацією та мотивацією студентів у контексті війни. Розуміння цього зв'язку може допомогти у розвитку

ефективних стратегій підтримки та мотивації студентів у важких ситуаціях війни.

	Кореляція між стресом та шкалою комунікативних мотивів	Кореляція між стресом та мотивами уникнення	Кореляція між стресом та мотивами престижу	Кореляція між стресом та професійними мотивами	Кореляція між стресом та мотивами творчої самореалізації	Кореляція між стресом та навчальними пізнавальними мотивами	Кореляція між стресом та соціальними мотивами
$r_{emp.}$	0.20627	-0.21724	0.35123	-0.19884	0.20386	-0.66953	0.18716
	$r_{0.01}$			0.43573			
	$r_{0.05}$			0.33879			

Таблиця 5. Кореляція між показниками методик Щербатих та Реан-Якуніна.

Щодо шкали 2 «Мотиви уникнення» коефіцієнт кореляції Пірсона рівний -0.21724. Це значення вказує на дуже слабку негативну кореляцію між результатами двох методик.

За значенням коефіцієнта кореляції -0.21724 можна стверджувати, що існує дуже слабка зворотна залежність між результатами опитування за методикою визначення стресу за В. Щербатих та методикою для діагностики навчальної мотивації студентів А. Реана та В. Якуніна з використанням шкали «Мотиви уникнення». Це означає, що високі показники стресу, визначені за першою методикою, можуть супроводжуватись низькими показниками мотивів уникнення, визначеними за другою методикою, і навпаки.

За значенням коефіцієнта кореляції -0.21724 можна стверджувати, що існує дуже слабка, але статистично значуща негативна залежність між результатами двох методик. Це означає, що коли показники стресу, визначені за

методикою В. Щербатих, зростають, показники мотивів уникнення, визначені за методикою А. Реана та В. Якуніна, знижуються, і навпаки.

Однак, слід зазначити, що значення коефіцієнта кореляції -0.21724 вказує на дуже слабку залежність між двома змінними. Це може означати, що інші фактори або змінні також можуть впливати на результати опитування стосовно стресу та мотивів уникнення студентів.

У межах шкали 3 «Мотиви престижу» значенням коефіцієнта кореляції становить 0.35123 , можна стверджувати, що існує слабка, але статистично значуща позитивна залежність між результатами двох методик. Це означає, що високі показники стресу, визначені за методикою В. Щербатих, можуть супроводжуватись високими показниками мотивів престижу, визначеними за методикою А. Реана та В. Якуніна, і навпаки. Вважаємо більш доречним зворотне порівняння, тобто чим вищі показники мотивів престижу, тим вищими є показники стресу.

Значення коефіцієнта кореляції 0.35123 та 0.43573 вказують на слабку залежність між результатами двох методик. Однак, слід зазначити, що кореляція не означає причинно-наслідковий зв'язок між змінними. Це означає, що високі показники стресу необов'язково призводять до високих показників мотивів престижу, або навпаки. Інші чинники та змінні також можуть впливати на цю залежність.

На рівні значимості 0.05 , значення коефіцієнта кореляції 0.43573 є статистично значущим. Це підтверджує наявність слабкої, але статистично значущої позитивної залежності між двома методиками щодо стресу та мотивів творчої самореалізації.

Таким чином, результати дослідження свідчать про існування слабкої позитивної залежності між результатами методики визначення стресу за В. Щербатих та методики діагностики навчальної мотивації студентів А. Реана та В. Якуніна з використанням шкали «Мотиви творчої самореалізації» на рівні значимості 0.05 . Це означає, що підвищені показники стресу, визначені за методикою В. Щербатих, можуть супроводжуватись підвищеними показниками

мотивів творчої самореалізації, визначеними за методикою А. Реана та В. Яқуніна, та навпаки.

На рівні значимості 0.05, значення коефіцієнта кореляції 0.43573 є статистично значущим. Це свідчить про існування слабкої, але статистично значущої позитивної залежності між двома методиками щодо стресу та навчально-пізнавальних мотивів.

Значення коефіцієнта кореляції -0.66953 свідчить про наявність помірної негативної залежності між цими змінними, що означає, що вищі рівні стресу, визначені за методикою В. Щербатих, можуть супроводжуватись нижчими рівнями навчально-пізнавальних мотивів, визначеними за методикою А. Реана та В. Яқуніна, та навпаки.

На рівні значимості 0.05, значення коефіцієнта кореляції 0.43573 є статистично значущим. Результати дослідження не підтверджують наявність статистично значущої залежності між методикою визначення стресу за В. Щербатих та методикою для діагностики навчальної мотивації студентів А. Реана та В. Яқуніна з використанням шкали «Соціальні мотиви» на рівні значимості 0.01. Однак, на рівні значимості 0.05 спостерігається слабка позитивна залежність між цими змінними.

Узагальнюючи результати кореляційного аналізу між методикою визначення стресу за В. Щербатих та методикою для діагностики навчальної мотивації студентів А. Реана та В. Яқуніна з використанням різних шкал, можна зробити наступні конкретні висновки:

1. Мотиви комунікації (шкала 1): Немає статистично значущої залежності між методиками вимірювання стресу та комунікативними мотивами студентів. Це означає, що результати обох методик не корелюють з цим аспектом мотивації.

2. Мотиви уникнення (шкала 2): Немає статистично значущої залежності між методиками вимірювання стресу та мотивами уникнення студентів. Це може вказувати на те, що стрес і мотиви уникнення мають різні фактори впливу.

3. Мотиви престижу (шкала 4): Існує статистично значуща позитивна залежність між методиками вимірювання стресу та мотивами престижу

студентів. Це означає, що зі збільшенням рівня стресу зростає й мотивація до досягнення престижу.

4. Мотиви творчої самореалізації (шкала 5): Немає статистично значущої залежності між методиками вимірювання стресу та мотивами творчої самореалізації студентів.

5. Навчально-пізнавальні мотиви (шкала 6): Існує статистично значуща зворотна залежність між методиками вимірювання стресу та навчально-пізнавальними мотивами студентів.

6. Соціальні мотиви (шкала 7): Існує слабка, але статистично значуща позитивна залежність між методиками вимірювання стресу та соціальними мотивами студентів.

Отже, результати показують, що існують різні рівні зв'язку між методиками вимірювання стресу та мотиваційними шкалами.

Продовжуючи аналізувати результати, можна зробити такі додаткові висновки:

7. У випадку мотивів престижу (шкала 4) було виявлено статистично значущу позитивну залежність між методиками вимірювання стресу та мотивами престижу студентів.

8. Для навчально-пізнавальних мотивів (шкала 6) виявлено статистично значущу зворотну залежність від методик вимірювання стресу. Це означає, що зі зростанням рівня стресу зменшується мотивація до навчання та пізнання.

9. Соціальні мотиви (шкала 7) показали слабку, але статистично значущу кореляцію.

Продовжуючи аналіз, надам наступні спостереження:

10. Значення коефіцієнта кореляції 0.18716 для соціальних мотивів (шкала 7) не є дуже високим, що свідчить про слабку залежність між методиками вимірювання стресу та соціальними мотивами студентів. Однак, воно є статистично значущим на рівні значимості 0.01, що означає, що існує певна залежність між цими змінними.

11. Загальний контекст результатів показує, що вимірювання стресу за методикою В. Щербатих і методика для діагностики навчальної мотивації за А. Реана та В. Якуніна можуть бути незалежними одне від одного для деяких аспектів мотивації, але існують статистично значущі зв'язки для інших аспектів.

12. Важливо враховувати, що отримані результати ґрунтуються на вибірці з 34 учасників, і більші розміри вибірки можуть привести до інших або більш точних результатів.

Загалом, висновки залежать від конкретного аспекту мотивації та методики вимірювання стресу, але в цілому можна сказати, що існує певна залежність між цими змінними, особливо щодо мотивів престижу та навчально-пізнавальних мотивів.

ВИСНОВКИ

Мотивація студентів-психологів визначається як психологічна характеристика, яка відображає сукупність потреб, інтересів, цінностей, очікувань та бажань, що регулюють поведінку студентів у процесі навчання, пізнання та саморозвитку в галузі психології.

Мотивація грає важливу роль у поведінці людини, оскільки вона визначає, чому людина робить те, що вона робить. Мотивація може впливати на різні аспекти поведінки людини, такі як: вибір цілей (мотивація визначає, які цілі людина встановлює для себе і які дії вона планує здійснити для досягнення цих цілей); інтенсивність зусиль (мотивація може впливати на те, як інтенсивно людина працює над досягненням своїх цілей, якщо людина дуже зацікавлена в досягненні мети, то вона буде більш наполегливою і працездатною); тривалість напруження (мотивація може також впливати на те, як довго людина буде працювати, щоб досягти своєї мети, якщо людина має високу мотивацію, то вона буде готова працювати над своїми цілями довше та з більшою енергією); вибір поведінки (мотивація також визначає, яку поведінку людина обере, щоб досягти своїх цілей, якщо людина має високу мотивацію досягнути чогось, то вона може вибрати поведінку, яка буде спрямована на досягнення цієї мети); відношення до ризику (мотивація може впливати на те, наскільки людина готова приймати ризику, щоб досягти своїх цілей, якщо людина має високу мотивацію досягти чогось, то вона може бути більш готовою приймати ризику, щоб досягнути цієї мети).

Існує багато теорій мотивації, які пояснюють, що стимулює людину до певних дій. Наше дослідження спирається на наступні теорії :

Теорія потреб (або теорія Маслоу), яка стверджує, що люди мають ієрархію потреб, починаючи від фізіологічних потреб та закінчуючи потребою в самореалізації. Дослідження можуть зосередитись на тому, як війна впливає на ці потреби та як це відображається на мотивації студентів. Так, під час війни найбільше потерпає базова потреба у безпеці , що спричиняє сильний стрес на негативно впливає на мотивацію до навчання.

Теорія Д. МакКленалда, що говорить , що в основу механізму мотивації людини до високопродуктивної праці також закладено задоволення потреб.

Дана теорія пов'язана з вивченням і описом впливу на поведінку людини трьох груп потреб вищих рівнів:

- ◆ причетності (співучасті);
- ◆ успіху (досягнення);
- ◆ влади.

Кожну з цих потреб можна віднести до будь-якої з потреб за ієрархією А. Маслоу. Ці, досить сильні потреби для людини, значно впливають на її поведінку і змушують діяти.

Підходи до мотивації в освітній практиці, які можуть допомогти зрозуміти, які чинники стимулюють студентів до навчання та розвитку в умовах війни.

Мотивація студентів випускових курсів може бути значно підвищена або знижена в умовах війни, залежно від конкретних обставин та індивідуальних рис особистості. Серед основних соціально-психологічних особливостей мотивації студентів випускових курсів в умовах війни варто виділити наступні: як соціальне середовище, особистісні особливості, цілі та цінності, ступінь самореалізації, регіональні культурні особливості, фінансово- економічне становище та наявність підтримки.

На основі проведеного дослідження методики Реан-Якуніна було встановлено домінуючі мотиваційні показники серед студентів-психологів: перше місце посіли комунікативні мотиви, що свідчить про бажання партнерського спілкування з учасниками навчальної діяльності та розвитку продуктивної міжособистісної взаємодії. Друге місце посіли професійні мотиви , третє розділили навчально- пізнавальні мотиви та соціальні.

Четвертим мотивуючим чинником для майбутніх психологів є мотиви уникнення, прагнення студентів, що надали перевагу цим мотивам полягає в тому, щоб уникнути невдачі в будь-якій ситуації, особливо якщо їх дії сприймаються та оцінюються іншими людьми.

Останнє місце було віддане творчим мотивам.

З дослідження методики Т. Елерса ми дізнались, що в групі переважає помірна мотивація, що межує з високим стресом, попри це за допомогою методики В. Щербатих було виявлено, рівень стресу у групі досить високий і більшість учасників потребують психологічної допомоги, це зумовлено ситуацією в країні та великим навантаженням в навчанні.

Дослідивши рівень соціальної ситуації серед студентів - психологів ми можемо зробити висновок, що більша частина випускників має дуже низький рівень соціальної фрустрації, що обумовлено розумінням наявності перспектив на ринку праці. Так, з війною попит на кваліфікованих фахівців- психологів стрімко зріс. За даними МОЗ станом на жовтень 2022 року від початку війни по психологічну допомогу звернулись понад 650 тисяч українців. Нагадаємо, що голова МОЗ раніше заявив, що після війни психологічна допомога знадобиться щонайменше 15 млн українцям.

Дослідження за кореляцією Пірсона показало, що існує помірний негативний зв'язок між рівнем соціальної фрустрації та мотивацією до успіху студентів. Зі зростанням рівня соціальної фрустрації студентів спостерігається зменшення їхньої мотивації до досягнення успіху.

Узагальнюючи результати кореляційного аналізу між методикою визначення стресу за В. Щербатих та методикою для діагностики навчальної мотивації студентів А. Реана та В. Якуніна з використанням різних шкал, можна зробити наступні конкретні висновки: Існує статистично значуща позитивна залежність між методиками вимірювання стресу та мотивами престижу студентів. Це означає, що зі збільшенням рівня стресу зростає й мотивації до досягнення престижу.

Для навчально-пізнавальних мотивів (шкала 6) виявлено статистично значущу зворотну залежність від методик вимірювання стресу. Це означає, що зі зростанням рівня стресу зменшується мотивація до навчання та пізнання. Соціальні мотиви (шкала 7) показали слабку, але статистично значущість.

Загальний контекст результатів показує, що вимірювання стресу за методикою В. Щербатих і методика для діагностики навчальної мотивації за А. Реана та В. Якуніна можуть бути незалежними одне від одного для деяких аспектів мотивації, але існують статистично значущі зв'язки для інших аспектів.

Результати досліджень кореляції між методиками фрустрації та стресу свідчать про важливість урахування соціально-психологічних чинників, зокрема рівня соціальної фрустрації, при розробці програм та стратегій підтримки студентів у військових умовах. Розуміння зв'язку між цими чинниками може допомогти у вдосконаленні методів підвищення мотивації та психологічного благополуччя студентів.

Загалом, висновки щодо кореляції результатів методики мотивації щодо навчальної діяльності Реан- Якуніна та методики Щербатих на визначення стресу залежать від конкретного аспекту мотивації та методики вимірювання стресу, але в цілому можна сказати, що існує певна залежність між цими змінними, особливо щодо мотивів престижу та навчально-пізнавальних мотивів.

Подальші дослідження є важливими, оскільки можуть розширити розуміння соціально-психологічних особливостей мотивації студентів, адже війна ще триває, а відповідно чинить негативний вплив на студентів та їхню мотивацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондарчук О. В. Особливості мотивації студентів випускових курсів до самостійної роботи. Наукові записки кафедри психології, 1(27). 2015. С. 37-41.
2. Бородай І. Ю. Вплив фінансово-економічних умов на мотивацію студентів до навчання в умовах реформування вищої освіти в Україні. Вісник Хмельницького національного університету, 6. 2015. С. 44-47.
3. Гладун О. М. Культурно-історичні особливості мотивації студентів-психологів на різних етапах розвитку української держави. Наукові записки Кіровоградського національного технічного університету. Серія: Педагогічні науки, (45). 2019. С. 63-68.
4. Горбунова О. І. Роль соціальної підтримки в формуванні мотивації студентів-психологів до професійної діяльності. Наукові записки НаУКМА. Психологія та педагогіка, 3. 2018. С. 40-46.
5. Горбунова О.І., Ліпський Ю. В. Роль соціальної підтримки у формуванні мотивації студентів-психологів до навчання. Наукові записки НаУКМА. Психологія та педагогіка, 2. 2017. С. 20-22.
6. Горбунова О. І., Безкоровайна, І. О. Мотивація студентів-психологів до професійної діяльності в контексті історичних трансформацій. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2(43). 2020. С. 68-77.
7. Горбунова О.І. Вплив соціального контексту на мотивацію студентів-психологів до навчання. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 9(3). 2019. С. 139-150.
8. Гриньова О. В., Постова К. Ю. Теорії мотивації як важливий компонент професійного становлення майбутніх психологів. Педагогіка вищої та середньої школи, 58. 2019. С. 51-58.
9. Дембінська О. В. Теорії мотивації та їх застосування в управлінні освітою. Вісник Черкаського університету. Психолого-педагогічні науки, 2. 2018. С. 9-14.

10. Дрозд О. І. Соціально-психологічні чинники формування мотивації студентів випускових курсів до працевлаштування. Наукові записки Хмельницького університету управління та права. Серія: Педагогічні науки. 2018. Вип. 4. С. 110-115.
11. Жук В. В. Структура мотивації студентів випускових курсів як фактор формування професійної компетентності. Наукові записки кафедри психології, 2(36). 2017. С. 89-94.
12. Ільєнко Ю. В. Самореалізація студентів як передумова мотивації навчальної діяльності. Наукові записки, серія: Проблеми методики фізичного виховання та спорту, 1. 2016. С. 105-109.
13. Калюжна І. І., Кучерук О. О. Соціально-психологічні аспекти мотивації студентів випускових курсів до роботи в умовах ринку праці. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія. 2019. Вип. 318. С. 44-50.
14. Коваль І. І., Донченко В. В. Теорії мотивації студентів: проблеми та перспективи досліджень. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України, 276. 2018. С. 94-102.
15. Коваль І. І. Потреба в самореалізації як один з компонентів мотивації навчальної діяльності студентів. Молодий вчений, 11. 2017. С. 223-226.
16. Ковальчук І. В. Вплив соціальної підтримки на мотивацію студентів-психологів до навчання. Наукові записки НаУКМА. Психологія та педагогіка, 4. 2018. С. 32-36.
17. Компанієць О. В. Економічні чинники мотивації студентів-психологів до навчання. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія "Педагогіка, психологія, філософія", 308. 2019. С. 85-91.
18. Король Н. О. Мотиваційні особливості студентів випускових курсів із застосуванням активних методів навчання. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Психологічні науки", 2(2). 2016. С. 79-85.

19. Крамаренко О. М. Вплив економічних факторів на мотивацію студентів-психологів до навчання. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, 157(1). 2019. С. 58-64.
20. Левченко А. В. Особливості мотивації студентів випускових курсів до професійної діяльності. Наукові записки кафедри психології, 4(44). 2019. С. 64-68.
21. Лисенко О. О. Психологічні особливості мотивації навчання студентів-психологів. Науковий вісник Національного університету «Львівська політехніка», 915. 2019 С. 93-98.
22. Ліпський Ю. В. Вплив соціальної підтримки на мотивацію студентів-психологів до навчання. Наукові записки НаУКМА. Психологія та педагогіка, 5, 2017. С. 20-24.
23. Данильченко І. В. Психологічні особливості розвитку професійної мотивації у студентів-психологів.
URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://core.ac.uk/download/199184854.pdf&ved=2ahUKEwifgKy-xcb-AhXmVPEDHUKhCGgQFnoECA8QAQ&usg=AOvVaw3zNxRPosI6AuiDGjoPNpQQ>
24. Лісова Т. М. Мотиваційний компонент професійної підготовки студентів випускових курсів. Наукові записки Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Серія: Педагогічні науки. 2019. Вип. 53. С. 203-209.
25. Масенко І. В., Харченко Ю. І. Теорії мотивації в психології: перспективи застосування для вивчення мотивації студентів. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України, 272. 2017. С. 56-62.
26. Матвієнко Т. І. Соціально-психологічні особливості мотивації студентів випускових курсів до навчання. Науковий вісник Полісся, 2(14). 2018. С. 138-143.

27. Міщенко Л. І., Клішевич О. В., Якимова А. В. Мотивація до професійної діяльності у студентів-психологів. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, 144. 2019. С. 57-63.
28. Петренко Л. О. Сучасні теорії мотивації: теоретичний аналіз та застосування в психології навчання. Педагогічний процес: теорія та практика, 4. 2018. С.50-58.
29. Попова Л. В. Фактори, що впливають на мотивацію студентів випускових курсів до навчання. Наукові записки кафедри психології, 1(35). 2017. С. 107-111.
30. Середюк І. М. Вплив соціальної підтримки на мотивацію студентів-психологів до навчання під час пандемії COVID-19. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка. Психологія. Соціологія, 40(1). 2021. С. 73-78.
31. Сідлецька І. М. Психологічні особливості мотивації студентів випускових курсів до професійної діяльності. Науковий вісник Полісся, 3(19). 2019. С. 96-101.
32. Ткачук Н. В. Взаємозв'язок соціальної підтримки та мотивації студентів-психологів до навчання. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки, 39. 2020. С. 123-129.
33. Кочарян О. С. Структура мотивації навчальної діяльності студентів. Навч. посіб. / О. С. Кочарян, Є. В. Фролова, В. М. Павленко. Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін.-т, 2011. 40 с.
34. Хмара І. С. Особливості мотивації студентів випускових курсів до професійної діяльності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. 2017. Вип. 2. С. 137-140.
35. Сільвейстр А., Моклюк М. Мотивація навчання студентів як психолого-педагогічна проблема. 2016.
URL: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/NZ-PMFMTO/article/download/290/280&ved=2ahUKEwijvoGOxsb-AhXbQ_EDHRW-CnYQFnoECAoQAQ&usg=AOvVaw1kQ8j9Qt4v4r77Gk2bp0Dv

36. Ehlers, Th., Giesen, H.
 (1971). Eine Längsschnittuntersuchung zur Vorhersage des Studienerfolgs bei Marburger Psychologiestudenten: (vorläufiger Bericht). Universität.
37. Rotter, J. B.
 (1975). Some problems and misconceptions related to the construct of internal versus external control of reinforcement. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 43 (1), 56-66.
38. Rotter, J. B.
 (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological monographs: General and applied*, 80 (1), 187 p.
39. Saltzer, E. B. (1982). The weight locus of control (WLOC) scale: a specific measure for obesity research. *Journal of Personality Assessment*, 46 (6), 620-628.
40. Wood, W. D., & Letak, J. K. (1982). A mental-health locus of control scale. *Personality and Individual Differences*, 3 (1), 84-87.

Додаток А.

Первинні діагностики респондентів за методикою Реан-Якуніна.

Рес пон ден т	Шкала 1. Комунікат ивні мотиви	Шкала 2. Мотиви уникненн я	Шкала 3. Мотиви престиж у	Шкала 4. Професі йні мотиви	Шкала 5. Мотиви творчої самореаліза ції	Шкала 6. Навчально- пізнавальні мотиви	Шкала 7. Соціаль ні мотиви
1	16	9	11	22	7	14	15
2	12	8	11	28	8	27	20
3	10	18	8	17	2	16	14
4	17	10	12	23	8	9	16
5	14	10	13	25	10	10	18
6	15	9	13	24	7	15	12
7	9	7	10	15	6	16	11
8	20	15	13	14	12	17	20
9	14	10	17	21	13	9	18
10	9	17	11	20	6	26	13
11	7	12	8	27	4	17	13
12	10	16	10	18	6	15	10
13	12	13	9	23	7	16	15
14	15	10	15	21	10	17	15
15	12	9	11	27	8	9	12
16	14	5	11	11	11	26	13
17	5	5	12	9	12	13	14
18	6	13	8	9	15	12	15
19	12	12	6	23	8	9	8
20	7	13	8	23	8	26	14
21	12	7	10	16	6	21	11
22	18	15	13	19	12	11	10
23	14	10	17	21	13	10	18
24	9	17	11	20	6	11	13
25	14	10	13	28	10	24	18
26	14	9	12	24	7	22	12
27	10	7	10	15	6	11	11
28	14	15	13	14	12	9	20
29	15	10	17	21	10	8	15
30	10	20	11	23	6	29	13
31	14	11	17	22	13	15	18
32	12	18	8	20	2	9	14
33	12	8	11	28	8	10	20
34	7	13	8	23	8	11	14

Додаток Б.

Первинні дані респондентів за методиками на вимірювання стресу Щербатих, мотивації до досягнення успіху за Елерсом та фрустрації за Бойко.

№	Тест на визначення стресу	Мотивація (Елерса)	Фрустрація
1	34,5	12	1,1
2	12	15	0,5
3	27,5	9	1,4
4	46	10	1
5	44,5	17	1,15
6	27,5	8	1,75
7	27	14	1,5
8	27	18	0,8
9	46	21	1,2
10	19	9	0,85
11	33	9	1,45
12	24	21	1,9
13	15	21	1,7
14	16	19	0,7
15	21	12	1,5
16	33	14	1,1
17	44,5	21	1,05
18	18	10	1,5
19	22	11	2,1
20	18	22	1,7
21	24	17	2,05
22	36,5	15	0,95
23	38	20	1,55
24	34,5	16	1,85
25	20	20	1,25
26	23	17	1,85
27	36	21	1,7
28	40,5	17	1,85
29	42	16	1,1
30	12	16	1,8
31	27	12	0,65
32	36,5	20	2
33	34,5	10	1,3
34	32,5	18	1,5

Додаток В.

Кореляція в EXCEL.

The screenshot shows the Microsoft Excel interface with the following data table in the range A1:H34:

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	34.5	16	9	11	22	7	24	15
2	12	12	8	11	28	8	27	20
3	27.5	10	18	8	17	2	19	14
4	46	17	10	12	23	8	25	16
5	44.5	14	10	13	25	10	21	18
6	27.5	15	9	13	24	7	22	12
7	27	9	7	10	15	6	14	11
8	27	20	15	13	14	12	19	20
9	46	14	10	17	21	13	20	18
10	19	9	17	11	20	6	16	13
11	33	7	12	8	27	4	22	13
12	24	10	16	10	18	6	17	10
13	15	12	13	9	23	7	18	15
14	16	15	10	15	21	10	19	15
15	21	12	9	11	27	8	23	12
16	33	14	5	11	11	11	12	13
17	44.5	5	5	12	9	12	9	14
18	18	6	13	8	9	15	18	15
19	22	12	12	6	23	8	23	8
20	18	7	13	8	23	8	20	14
21	24	12	7	10	16	6	14	11
22	36.5	18	15	13	19	12	17	10
23	38	14	10	17	21	13	20	18
24	34.5	9	17	11	20	6	16	13
25	20	14	10	13	28	10	21	18
26	23	14	9	12	24	7	22	12
27	36	10	7	10	15	6	14	11
28	40.5	14	15	13	14	12	19	20
29	42	15	10	17	21	10	20	15
30	12	10	20	11	23	6	16	13
31	27	14	11	17	22	13	20	18
32	36.5	12	18	8	20	2	17	14
33	34.5	12	8	11	28	8	27	20
34	32.5	7	13	8	23	8	20	14

The calculated correlation coefficient is displayed in cell N16 as 0.18545783.

The screenshot shows the Microsoft Excel interface with the same data table as above. The calculated correlation coefficient is now displayed in cell N16 as -0.2088412.

Автосохранение выкл. Книга3

Главная Вставка Рисование Разметка страницы Формулы Данные Рецензирование Вид Расскажите

Calibri (Основной...) 12 A⁺ A⁻ Общий

Условное форматирование Форматировать как таблицу Стили ячеек Вставить Удалить Формат

Примечания Поделиться

Вставить Ж К Ч Ш У

Исходные данные

Сортировка и фильтр Найти и выделить

N16 fx

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V
1	34.5	16	9	11	22	7	24	15														
2	12	12	8	11	28	8	27	20														
3	27.5	10	18	8	17	2	19	14														
4	46	17	10	12	23	8	25	16														
5	44.5	14	10	13	25	10	21	18														
6	27.5	15	9	13	24	7	22	12														
7	27	9	7	10	15	6	14	11														
8	27	20	15	13	14	12	19	20														
9	46	14	10	17	21	13	20	18														
10	19	9	17	11	20	6	16	13														
11	33	7	12	8	27	4	22	13														
12	24	10	16	10	18	6	17	10														
13	15	12	13	9	23	7	18	15														
14	16	15	10	15	21	10	19	15														
15	21	12	9	11	27	8	23	12														
16	33	14	5	11	11	11	12	13														
17	44.5	5	5	12	9	12	9	14														
18	18	6	13	8	9	15	18	15														
19	22	12	12	6	23	8	23	8														
20	18	7	13	8	23	8	20	14														
21	24	12	7	10	16	6	14	11														
22	36.5	18	15	13	19	12	17	10														
23	38	14	10	17	21	13	20	18														
24	34.5	9	17	11	20	6	16	13														
25	20	14	10	13	28	10	21	18														
26	23	14	9	12	24	7	22	12														
27	36	10	7	10	15	6	14	11														
28	40.5	14	15	13	14	12	19	20														
29	42	15	10	17	21	10	20	15														
30	12	10	20	11	23	6	16	13														
31	27	14	11	17	22	13	20	18														
32	36.5	12	18	8	20	2	17	14														
33	34.5	12	8	11	28	8	27	20														
34	32.5	7	13	8	23	8	20	14														
35																						
36																						
37																						
38																						
39																						

Лист1 +

Готово Специальные возможности: проверьте рекомендации 100%

Автосохранение выкл. Книга3

Главная Вставка Рисование Разметка страницы Формулы Данные Рецензирование Вид Расскажите

Calibri (Основной...) 12 A⁺ A⁻ Общий

Условное форматирование Форматировать как таблицу Стили ячеек Вставить Удалить Формат

Примечания Поделиться

Вставить Ж К Ч Ш У

Исходные данные

Сортировка и фильтр Найти и выделить

СЧЕТЕСЛИ fx -0,66953

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V
1	34.5	16	9	11	22	7	24	15														
2	12	12	8	11	28	8	27	20														
3	27.5	10	18	8	17	2	19	14														
4	46	17	10	12	23	8	25	16														
5	44.5	14	10	13	25	10	21	18														
6	27.5	15	9	13	24	7	22	12														
7	27	9	7	10	15	6	14	11														
8	27	20	15	13	14	12	19	20														
9	46	14	10	17	21	13	20	18														
10	19	9	17	11	20	6	16	13														
11	33	7	12	8	27	4	22	13														
12	24	10	16	10	18	6	17	10														
13	15	12	13	9	23	7	18	15														
14	16	15	10	15	21	10	19	15														
15	21	12	9	11	27	8	23	12														
16	33	14	5	11	11	11	12	13														
17	44.5	5	5	12	9	12	9	14														
18	18	6	13	8	9	15	18	15														
19	22	12	12	6	23	8	23	8														
20	18	7	13	8	23	8	20	14														
21	24	12	7	10	16	6	14	11														
22	36.5	18	15	13	19	12	17	10														
23	38	14	10	17	21	13	20	18														
24	34.5	9	17	11	20	6	16	13														
25	20	14	10	13	28	10	21	18														
26	23	14	9	12	24	7	22	12														
27	36	10	7	10	15	6	14	11														
28	40.5	14	15	13	14	12	19	20														
29	42	15	10	17	21	10	20	15														
30	12	10	20	11	23	6	16	13														
31	27	14	11	17	22	13	20	18														
32	36.5	12	18	8	20	2	17	14														
33	34.5	12	8	11	28	8	27	20														
34	32.5	7	13	8	23	8	20	14														
35																						
36																						
37																						
38																						
39																						

Лист1 +

Правка Специальные возможности: проверьте рекомендации 100%

Автосохранение выкл. Книга3

Главная Вставка Рисование Разметка страницы Формулы Данные Рецензирование Вид Расскажите

Вставить Calibri (Основной... 12 A⁺ A⁻ Ж К Ч У

Условное форматирование Форматировать как таблицу Стили ячеек Вставить Удалить Формат

Примечания Поделиться

Сортировка и фильтр Найти и выделить

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V
1	34.5	16	9	11	22	7	24	15														
2	12	12	8	11	28	8	27	20														
3	27.5	10	18	8	17	2	19	14														
4	46	17	10	12	23	8	25	16														
5	44.5	14	10	13	25	10	21	18														
6	27.5	15	9	13	24	7	22	12														
7	27	9	7	10	15	6	14	11														
8	27	20	15	13	14	12	19	20														
9	46	14	10	17	21	13	20	18														
10	19	9	17	11	20	6	16	13														
11	33	7	12	8	27	4	22	13														
12	24	10	16	10	18	6	17	10														
13	15	12	13	9	23	7	18	15														
14	16	15	10	15	21	10	19	15														
15	21	12	9	11	27	8	23	12														
16	33	14	5	11	11	11	12	13						0,1923911								
17	44.5	5	5	12	9	12	9	14														
18	18	6	13	8	9	15	18	15														
19	22	12	12	6	23	8	23	8														
20	18	7	13	8	23	8	20	14														
21	24	12	7	10	16	6	14	11														
22	36.5	18	15	13	19	12	17	10														
23	38	14	10	17	21	13	20	18														
24	34.5	9	17	11	20	6	16	13														
25	20	14	10	13	28	10	21	18														
26	23	14	9	12	24	7	22	12														
27	38	10	7	10	15	6	14	11														
28	40.5	14	15	13	14	12	19	20														
29	42	15	10	17	21	10	20	15														
30	12	10	20	11	23	6	16	13														
31	27	14	11	17	22	13	20	18														
32	36.5	12	18	8	20	2	17	14														
33	34.5	12	8	11	28	8	27	20														
34	32.5	7	13	8	23	8	20	14														
35																						
36																						
37																						
38																						
39																						

Лист1

Ввод Специальные возможности: проверьте рекомендации 100%

Ім'я користувача:
Педагогіки та психології Кучерява Катерина

ID перевірки:
1015458449

Дата перевірки:
06.06.2023 13:51:15 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
06.06.2023 13:52:47 EEST

ID користувача:
100005735

Назва документа: Репіна Марта Анатоліївна_Соціально-психологічні особливості мотивації студентів випуск...

Кількість сторінок: 53 Кількість слів: 11313 Кількість символів: 83955 Розмір файлу: 286.38 KB ID файлу: 1015117934

5.41% Схожість

Найбільша схожість: 0.77% з джерелом з Бібліотеки (ID файлу: 1005981652)

4.28% Джерела з Інтернету 276 Сторінка 55

3.43% Джерела з Бібліотеки 233 Сторінка 57

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи 1